

Nationes, que dependunt ex aere, ut a S. D. No. Greg. 15. postulatur, ac fiat potestas edendi typis excessam materiam de auxilijs diuinae.

Nationes quaeque, quae id probant, ad quatuor capita reuocantur. primum cognitionem attinet ad causam propriam Societatis Iesu, doctrinam ministeria, et bonam de his ex estimationem apud catholicos et hereticos. alterum ad catholicae fidei propagationem, et heresicon suis temporis extirpationem; atq; ad id quod spectat ad Congreg. illust. Cardinalium de propaganda fide, siue hie diuinae ecclesiae consilio. tertium ad omnes generatim Theologos scholas, et ad rationem recte, et fructuose tradendas Theol. res solae controversias. postremum ad obsequium Apostolicae sedis, et eius in saepe desiderij, atq; intentionis consecutionem.

1

Ut quod ad primum quidem attinet; maxima sunt admiratione defixi, iam dudum ab hinc annos, plurimi graues Theologi, atq; alij doctores, tam in Europa quam in alijs agradijs in uniuersis alijs sedibus; cum uideant a doctissimis Societatis Iesu Theologis (e quorum numero sunt S. Fran. Suarez, S. Iacobus Neu, et alij) conscriptos esse libros de auxilijs diuinae, accuratissimos, parum ac modestissimos, et nihilo minus iam dudum teneri suppressos, et quasi ab aspicienda publica luce suspensos. quae de causa apud multos in deperitum suspicari ueniunt etiam, suggestum reddunt doct. Societatis.

Neque uero persuadere sibi possunt, id illo tantum ordine uerti, quod pro bono pacis interdicta est omnibus illius impressio materia. cum quia duodecim minimum aguntur anni usque iugium cadere olim inter nonnullas ecclesiarum effusus, demeritis praesertim illis autoribus, et sequentibus contentis supersederentibus. Item uel maxime, quod per id ipsum prohibita impressio tempus, non pauci Dominicanos edidit in publicum typis expressis suis de auxilijs diuinae libri uel magnitudinis, et sine ulla uel subinde imprimere et uulgare non cessant. Inter quos sunt Nauarrete, Ledesma, Paeula, Verdu, Ripa, Anduegocoy, Aluarez (qui iterum nuper et tractatum suum ad auctum, conuincit eius summam fidem) et alij quing. annos Gonzalez, et Marinero, et Zanardi, et alij; ij omnes Dominicani libros istos typis sedentem in Hispania, quibus, alij in Italia, et Hispania in Gallia, et quocumque usque sparsissent. Iam ita palam factum est, et in Romana et in hinc, ac publica Bibliothecarum uia uenalis sibi habentur, et prodibere nemine superatis aut penuriose; et adhuc uelut scilicet scripturae uelut, et alio felonio, corrigentibus alio felonio, ac tunc uelut carcere salutantibus. licet uideant illis sepe postularum ueniente Dominice summo peridem hoc tempore, quo Dominicanos libri inuicidiana sine impune diuogant. Quae res atq; discrimen, non potest non ingenerare odium ac suspiciones auctoris, libri, doctrinae, et scripturae, etiam ad huc aliter Dominicanis, alijq; seruare, emulis, ut illis diuine UGR

si sine magno catholice Religionis cultu, periculum. cui malo aut metu
aut ne callum dicitur obducatur, et Latini sermone, obuiam in ista miracula non facile
possunt, nisi suis propriis Secretis veram historiam, et Theologiam, et Philosophiam
a doctoribus catholicis Deo iuvante doceant; et suis suorumque Magistrorum generalibus et
congestis arguunt, et arguerentur adhibere conspiciant. Sic sensim et emnes exuant, et cum
vera Theologia a catholica fide ac religione diuinitus induant. Quomodo enim
intelligunt heretici (sicut et pagani) quomodo credent sine predicatore, sine docente
seruantes? quomodo catholici doctores erudient hereticos nisi ad illos mittantur? At
mittuntur, aut ad illos non pauca uia uisus armati gladio. Bene scaber, sed nun
quid isti ab hereticis admittantur? proculdubio ne ad uocem quidem uocem ad Linguae
profecerem, ne ad conuentionem, ad disputationem, ad quatuor colloquium
familiarem uel feruorem, ac uel permittantur! Uniuersi enim catholici doctores
admodum congestus inuicem per quosdam tempores est publico regis auctoritate
in Anglia, Scotia, Hibernia, Islandia et in alijs Sareson esse infensis regionibus.
Quare plerumque catholici, quia ad Sareson destinant, quid tempore multi perinde est
cum non mitti, tumescent hereticorum ingenti cultu. Reliquus igitur est ut si expeditio quae
Deo iuvante Sareson extirpatione, et facilius hereticorum, et efficaciorum conversione (ut
causa causa uillam, et de propaganda fide fide uerement exoptat uenerit), ad illos
ad illos catholici doctores mittantur qui uerum ab hereticis admittant. cum in unum
egregij libri catholici et ex assiduo typis, et uidequaque dispersi. Sed enim libris obsequium
excitant, accipiunt hereticis et suis in mundanis uenales habent, ab hisq; diuendunt.
et primum quidem curiositate diu nonnulli, alij tempore fallendi, alij infirmitate aut
impugnacionis gratia perlegunt. Deinde non pauca, Deo disponente, attentius perueolu-
sunt, mouente admirantur, illuminasse intelligunt: post interioris docente inibi salutem
sem ueritatem ad discunt. arguunt tandem catholici sed libros, quos conatq; diuino in
sperantse ac prosequuntur fauere, heresim sensim euocunt, catholicam fidem suauis
inhibent, et alios imbibunt ipsi; nec non et alios suorum dominum leniter instillant
a Deo cum eisdem Lectione libris efficacis persuadent. Ut non semel haec nosse a se
conuicisse uideamus in libris controuersiarum fidei illius (Card. Bellarmini, quos dum reliqui
heresianda in Anglia quodam modo Lectione, Lectione illius pan diuinitus, despolij heresim
lenibus, catholice ueritatem Leuam adsperserunt, cultumque luleij fidem amplexant, ad eam
expedendam multos alios saluam ex horum sunt. Cuius modi de heresibus triumphos
sua Lectione regnatos S. Aug. in se inq; suis familiaribus operibus uenerit, mo-
nuit idem idem catholicos des Theologos, ut qui docendi talentum acciperent, minime

